

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal teléfono száma 124.	Felolós szerkesztő: Dr. J. S. Pál. FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA 66.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessewffy-tér 7. szám alatt	Hirdetéseket díjszabás szerint közölünk
--	--	--	---

Amit Makó — Csanádmegyére szeretne tolni.

Makó, dec. 21.

Megmondjuk egyszerűen miről van szó. Arról a bizonyos utca-kövezési programról, melyet csak tavaly alkotott meg Makó város képviselőtestülete s amelyből szerencsétlenül kifejezték a Deák Ferenc utcának a kocsiút s az aszfaltjáró közötti kikövezését, annak dacára, hogy a Deák Ferenc utca lakosai tetemes anyagi hozzájárulást biztosítottak a tervezett kikövezéshez.

Mikor ezek a poigárok nagyon tisztos s bőkezű ajánlatukat megtették, Makó város tanácsa olyan se hideg, se meleg határozatot hozott s kimondotta, hogy annak a bizonyos utvonalnak kikövezése Csanádmegye törvényhatóságának kötelessége lévén a törvényhatóság a város utak tulajdonosa. A vármegye szedi a vámot, csinálja ő az utat, ez volt a város galambszelidőség átíratának az értelme.

Makó város tanácsa megint nagyot tévedett, mikor ilyen kicsinyes dologgal akarja elűtni, a halaszthatatlan kikövezés dolgát. Elfelejtli a város, hogy ez nem a vármegye érdeke, hanem mivel a makói piac természetes meghosszabbításáról van szó, Makó városának kötelessége ezt az utcát haladéktalanul kiköveztetni.

Makó város képviselőtestülete azt is elfelejtette, hogy midőn a törvényhatóság a maga költségén a makói piacot kiköveztetette annak dacára, hogy a helypénzt emberemlékezett óta Makó városa szedi s ezekből a helypénzekből kellene a városnak a piacot rendben tartani s fejleszteni. Ezt azonban a város következetesen elfelejtette, sőt mikor a polgárság anyagi segítséget akar ehhez nyújtani, a város Csanádmegyére szeretné tolni azt, ami az ő kötelessége.

Csodálatos, hogy nem akad Makó város képviselőtestületében egy ember sem, aki ezt a kétszínű alakoskodást erőlyesen visszautasítaná s megmosná a tanács

fejét. Kitanítaná arra nézve, hogy a piac fejlesztés dolgában, mi a kötelessége, mert hogy ezt nem tudja, arról tanuságot tesz ez a kis furcsa határozat-játék, amelylyel a maga dolgát Csanádmegyével szeretné elvégeztetni, mert ha Makó város képviselőtestületében nem akad majd fejszóvaló e

fura dolog ellen, majd akad Csanádmegye törvényhatóságában bátor szavu ember, aki Makó ezen újabb félszűzsége felett megsuhogtatja a guny ostorát s visszautasítja Makó város jogtalan óhaját, amelylyel utját akarja vágni a makói piac ésszerű és egészséges fejlesztésének.

instrukciókat kapta: Támogassa Szerbiának a kereskedelmi kikötőre vonatkozó kívánságait; támogassa az Albánia autonómiájára vonatkozó javaslatot Prizrend és Üszküb nélkül, Skutarinak Montenegróhoz, Drinápolynak Bulgáriához és Janinának Görögországhoz való csatolását. Üszküböt és Prizrendet Szerbia fogja kapni.

Törökország új háborúra készül.

A londoni török békekötvetek arra kaptak utasítást, hogy lehetőleg halogassák a tárgyalásokat; míg Kisásziából a keleti harctérre jutnak a friss csapatok, cserkeszek a kaukázusi lovasok. Tényleg naponta jönnek a szállítóhajók a Dardanellákba, Gallipolinál nagy kurd csapatok szállanak a partra és sietve folytatják az utat a csatáldzsai védelmi vonal felé. A lőszerállítás is nagy arányú, a konstantzai török konzul pedig tegnap azt jelentette, hogy negyvenezer Manser-puskát küldött a szabad csapatok felfegyverzésére. A haditervezés, hogy Csataldzsánál a török haderő megkerüli a bolgár sereget, mihelyt meghiusulnak a londoni béketárgyalások és 48 órára felmondják a fegyverszünetet.

Oroszország leszerel.

Boroszlóba az a szenzációs hír érkezik, hogy az orosz csapatok a monarchia határszéleiről megkezdtek a visszavonulást a birodalom belsejébe. Valószínű, hogy ez az orosz hadikészültségnek leszerelését jelenti.

Karácsonyra hazajönnek a mi katonáink. — Talán vissza sem mennek.

Katonáink felől is jó híreket kaptunk ma. Arról értesültünk, hogy karácsonyra a legtöbb behívott tartalékos szabadságot kap. több napra s a kaszárnyákban csak annyi katona marad, amennyi ép a szükséges a rendes napi szolgálatok elvégzésére. Ezt a karácsonyi szabadságot követni fogja új esztendőre a nép szabadságolás s ha a híreknek hitelt lehet adni úgy a behívott tartalékosok csak azért mennek vissza a karácsonyi szabadságról, hogy ismét felvehessék a civil ruhát — Bár csak úgy lenne.

A béke reményisége.

A nagyhatalmak követői már megegyeztek

A kimerült Szerbia. — A Balkán félsziget felosztása. — Törökország háborúra készül. — Oroszország leszerel?

Karácsonyra hazajönnek a mi katonáink. --- Talán vissza sem mennek.

Ha hinni lehet a napról napra egyre sürűbben érkező békés híreknek, úgy az idei karácsony valóban a béke és a szeretet ünnepe lesz. Leszáll majd az égi béke a felkészült s egymással farkasszemet néző hadseregekre.

Felcsillan és ez alkalommal ugyáltszik komolyan a béke reményisége s talán karácsonyra csakugyan meg lesz a népek által oly nehezen várt béke.

A nagykövetek megegyezése.

A nagyhatalmak követői a londoni konferencián Albánia autonómiájára és a szerb kereskedelmi kikötőre nézve teljesen megállapodtak egymással. A hat kormány megbízottai megegyeztek abban, hogy Albánia autonómiát kapjon, Szerbiának pedig biztosítsák az Adriai tengerhez való kereskedelmi út. A nagyhatalmak tehát magukévá tették azt a tervet, melyet Ausztria-Magyarország kezdeményezett, Olaszország és Németország pedig mindjárt kezdettől fogva hathatósan pártfogolt.

A kimerült Szerbia.

Jellemző Szerbia állapotaira az

a nyilatkozat, mely itt következik s a melyet egy szerb államférfi mondott egy újságírónak. Szerbia teljesen ki van merülve, nem tud, nem akar háborút viselni. Ha kapunk kikötőt, jó, ha nem kapunk, abba is bele kell nyugodnunk. Mi nem vagyunk más, mint Oroszország hőmérője, a mely az orosz harcifokot mutatja. Oroszország ez idő szerint teljesen készületlen a háborúra. Szerbia nagyon jól tudja, hogy ő nem lehet se Oroszország, se az osztrák magyar monarchia, neki csak egyetlen célja van, hogy a monarchiával kereskedelmi szerződést kapjon. A katonai pártnak semilyen önálló akarata nincs és egész politikája Oroszországtól függ. Ha Oroszország fenyeget, fenyegető a katonai párt is. Teljesen bizonyos vagyok benne, hogy a krízis elmult és hogy háborúról szó sem lehet.

A Balkán félsziget felosztása.

Beavatott körökből származó hírek szerint Benkendorf orosz nagykövet, aki a reunionon képviseli Oroszországot, a következő

**A k a r
i n g y e n**

egy finom öltönyt
vagy télikabátot.

Ha igen, könnyen elérheti
ha ruhaszükségletét

Gera Mihály versenyszabónál

Makó, Megyeház utca 8. szám. — — Kozma-féle ház.)

szerzi be, aki 100 rendelője között egy finom férfi öltönyt és egy télikabátot sorsol ki teljesen ingyen.

November 3-ikától kezdve minden rendelő, aki legalább 30 koronás rendelést tesz, kap egy Szerencse-szelvényt s amint 100 szelvény ki lesz adva: előzetes közhírrététel után, hatósági ellenőrzés mellett kisorsolja a két - 60 - 60 K értékű - nyereményt. Ezen kedvezmény dacára árai mesés olcsók: Egy finom férföltönyt, felöltőt, télikabátot már 30 kor.-tól, remek völegényi ruhát 40

koronától kezdve készít elegáns szabással a legfinomabban kidolgozva.

Tehát kockázat nincs! A türethetetlen drágaság mellett is mesés olcsón szerezheti be ruhaszükségletét és szerencse esetén egy öltönyt vagy télikabátot nyer teljesen ingyen.

Elismert legjobb
magyar
szabóság

Dus választék a leg-
finomabb angol és
honi szövetekből.

Mi ujság a politikában?

A mungókormány választójogi tervezete. — Még rosszabb lesz mint a jelenlegi választói rendszer. — Nyilvánvaló a mungókormány gazsága.

A „Népszava” jóvoltából lime kiderült a mungókormány gazsága. Napfényre jutott a hírhedt választójogi tervezet, amely oly arculcsapása a demokratikus haladásnak s oly alaváló gazság, amelyet csak egy csendőr és katonaszuronyoktól őrzött mungóhad mer az ország szemé elé tárni. A gyalázatos tervezet szerint a választói jogosultság csak harmincéves korban kezdődik. Huszonnégyéves korban csak a főiskolát végzetek szavazhatnak. Aki csak elemi iskolát végzett, csak 30 éves korban szavazhat, de akkor is csak úgy, ha legalább 20 korona egyenes állami adót fizet s egy év óta egy helyben lakik. A szavazás nyilvános lesz, kivéve a törvényhatósági városokban, ott tehát, ahol a kormány hallatlan presszióval amúgy is biztosítani tudja többségét.

Hallatlanul gaz tervezet az, amelyet egyébként a főmungó, Lukács miniszterelnök is elismert, a kormány tervezetének. Ez a bitang-ság kell, hogy fellájtson minden gondolkodni tudó embert s ellenzékivé tegyen, mert ilyen nyomorult jogfosztásra ilyen címeres gazságra még Haynau és bandája sem voltak képesek. A darabon-tok pedik derek hazafiak voltak ezekhez az alkotmánytörpő, közszabadságokat s minden jogokat eltörpő mungó csordához képest.

Ez a választói szörnyszüülött tervezet, ha életbe lépne a választók száma jelentékenyen csökkenni fog s oly hallatlan visszaélésekre fog alkalmat szolgáltatni, hogy Magyarország el kell pusztulnia. Beteljesedik hát a Kollonics jóslata — klerikalissá, koldussá tettek az országot, most pedig majd osztrákká teszik.

Erre azonban már nem fog kerülni a sor, mert ezt a szemérszedt mungóhadat elfogja seperni az a nép, melytől választójogot akarja most, legujabban elrabolni.

A makói adóhivatal szenzációja.

Sonkovic adótanácsost felfüggesztették állásától.

Hanyag hivatalkezelés és az óriási adóhátralékok miatt.

A makói városházának óriási szenzációja van. A város egyik régi tisztviselőjét: **Sonkovic János adóügyi tanácsost** az alispán ma felfüggesztette hivatali állásától. A

felfüggesztés szenzációja nem éppen az, hogy a város egyik régi tisztviselőjének állásából távozni kell, hanem az az igazi szenzáció, hogy az adóügyi tanácsos **hanyag hivatalkezelése** folytán Makó városa oly súlyos anyagi helyzetbe jutott, hogy január elején aligha tud eleget tenni nagymérvű fizetési kötelezettségeinek.

A szenzációs felfüggesztésről tudósításunk a következő:

Futó tüzként terjedt ma el a hír, hogy **Hervay István alispán Sonkovic János adóügyi tanácsost állásától felfüggesztette.** Nem mondhatni, hogy valami nagy meglepetést keltett ez a hír. A beavatottak s a helyzetel ismerősök jól tudták, hogy ha nem előbb, hát utóbb be kell következnie ennek a felfüggesztésnek, mert szó, ami szó, de **Sonkovic János** nem odaváló ember. Józsvü, derék, egyenes gondolkodású ember, de nem való oly hivatal élére, ahol erélyt és szigorot kell kifejteni.

Már évekket ezelőtt oly óriási adóhátralékok szaporodtak fel az adóhivatal hanyag ügykezelése folytán, hogy **Galambos Ignác** polgármester már akkor kérte a képviselőtestülettől az adóügyi tanácsos felfüggesztését. Akkor úgy történt, hogy egyik helybeli ügyvéd oly hatásos szónoklatot tartott **Sonkovic tanácsos** mellett, hogy a képviselőtestület a felfüggesztés helyett bizalmat akart szavazni. Ettől a lépéstől csak **Galambos Ignác dr. polgármester** mentette meg a képviselőtestületet azáltal, hogy figyeltmeztette a képviselőtestületet arra, hogy miszerint anyagi felelősségről lévén szó, a bizalmat szavazók névszerint szavaznak s így az anyagi felelősség majd kiterjed rájuk. Ettől aztán megijedtek a félrevezetett képviselők s olyan határozatot hoztak, hogy vizsgálatot indítsanak az adóügyi tanácsos ügykezelése dolgában.

Sokáig húzódott ez a vizsgálat s szomorú eredménnyel végződött. Kiderült többek között az is, hogy olyan nemleges zálogolási jegyzőkönyveket vettek fel sok helyett, ahol az adóhátralékot be lehetett volna hajtani. Az is bebizonyosodott, hogy a hivatali ügykezelés körül oly nagyfokú a hanyagság s rendtelenség, hogy különösen a községi adóhátralékok behajtása ezek folytán igen nagy nehézségekbe ütközik, sőt egy jó része el is vész.

Ilyen körülmények között **Galambos Ignác dr. polgármester** oly értelmű jelentést tett tegnap **Hervay István alispánnak**, hogy a városi adóhivatal rendetlen s hanyag ügykezelése folytán Makó város anyagi helyzete annyira rosszabbodott, miszerint az ujesztendőkor teljesítendő fizetési kötelezettségeinek alig fog tudni eleget tenni.

A polgármester ezen jelentése után az alispán, saját anyagi felelősségének tudatában, nyomban felfüggesztette **Sonkovic János adóügyi tanácsost** s utasította a képviselőtestületet, hogy az adótanácsos helyettesítése ügyében sürgősen intézkedjék.

Sonkovic tanácsos esete kiáltoán bizonyít amellet, hogy most, midőn a városok törvénye folytán az adóügyi tanácsosi állás igen jól fizetett állás, Makó város képviselőtestületének azon kell lennie, hogy ezt a fontos állást arra hivatott, ahhoz értő, erélyes emberrel töltsse be.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Dec. 22. Római kath. Zeno Gör. kath Dec 9 G 28 B A Nap két 7 óra 47 perckor nyugszik 4 óra 9 perck r.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás és helyenkint csapadék várható. Sürgönyprognózis: Enyne éjéve csapadék. Délhőmérséklet: 3 6 Celsius

— **Az ujságírók estélye.** A közfelfogás azt tartja, hogy most, ebben a háborús világban nem illik vagy legalább nem időszerű mulatságok rendezése és ez igaz is, mert mikor a legtöbb családnak hozzátartozója fegyverben őrizi az ország határát, akkor mulatni alig van kedve valakinek. Ebben a nagyon szomorú világban nincs helye semmiféle farsangi dinum-dánumnak. Azonban tény az is, hogy mikor egy vidékre lesújtott valamely elemi csapás, annak fölsegélyezésére mindig a mulatságok rendezésével biztosítottak gyakran nagyon is számottevő összeget. Ilyen körülmények között ebben a szomorú világban is szabad, sőt azok segélyre szorult családjai részére, de csakis ezek részére barmiféle mulatságot rendezni. Ezt a célt tűzték ki maguk elé a makói ujságírók, kik szövetkezve a szegedi és aradi ujságírókkal január hó első felében Makón részint saját nyugdíjintézetük részint a behívott katonák és családjaik javára fényes művészestélyt rendeznek. Az estélyt hővebb ismertetésével lapunk ezutáni számaiban foglalkozunk.

— **Istenitisztélet a reformátusoknál.** Belvároson délelőtt 9 és délután 2 órakor ifj. Nagy Károly, ugyanekkor újvároson Dércy Imre segédlelkész, míg Honvédban Berceky László lelkesz prédikál.

— **Vasárnap nem szabad a boltokat nyitva tartani.** Megirtuk, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Csanádmegyei Körzete feliratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a karácsony előtti vasárnapon függesse fel a munkaszünetet. A miniszter azzal az indokolással tagadta meg e kérés teljesítését, hogy 22-ike és karácsony közt olyan nagy idő van, hogy ezalatt beszerezheti a közönség a szükséges dolgokat. Holnap, vasárnap tehát az összes üzleteket épúgy, mint máskor, délelőtt 10 órakor be kell zárni.

— **A jövő év esküdt bírái.** A szegedi kir. törvényszék elnöke

most sorsolta ki az 1913-ik év esküdtbírjait. Kisoroltak összesen 360 rendes és 100 póttagot. Makóról kisoroltattak: **Baranyi János** hagyomakereskedő, **Bodnár Sándor dr. Dedinszky Béla** ügyvéd, **Diósszilágyi József** gazdálkodó, **Dózsa Imre. Dózsa Simon dr. ügyvédek, Elek Lajos** iparos **Galambos Emil dr. ügyvéd, Gerzanic István** becsüs, **Harsányi Béla** fakereskedő, **Ince Sándor** téglagyáros, **Kristó József** gazdálkodó, **Löwinger Miksa** fakereskedő, **Nagy István** cipész, **Nagy István** gazdálkodó, **Neuman József** könyvkereskedő, **Pataky Albin** Teitsch Adolf fakereskedő, **Tokai Ferenc** sertés kereskedő **Gy. Varga János** gőzmalomtulajdonos.

— **Az önkéntes ápolónők hétfői csoportja.** Holnap, vasárnap szünetel az önkéntes ápolónők kioktatása hétfőn jelenik meg a megyei közkö-házban a negyedik csoport, melynek tagjai a következők: **Szabó Juliska, Sharvtz Rózsi, Kozma Julianna, özv. Vas Mihályné, Mágori Jánosné, Szalay Róza, Dégi Jánosné, Kiss Károlyné, Gerz Julianna, Szivovics Jánosné, Tóth Istvánné, Süss Ferencné, Joó Etelka, özv. Barna Károlyné, özv. Zeiler Rudolfiné.** Az önkéntes ápolónők kioktatása a karácsonyi ünnepek miatt pár napig szünetelni fog, így az ötödik csoport csak pénteken jelenik meg.

— **Megbüntetett makói gazdák.** A rendőrség folyosói ma zsufolásig megteltek, vagy 150 makói gazda szorongatott a folyosókon. A gazdákat Makó város katonai nyilvánartói hivatala jelentette fel, mert a tavaszi lószorozáson nem jelentek meg lovaikkal. Súlyos mulasztás ez különösen háborús időkben, mert bizony ha háború ütne ki, nagy szükség van alkalmas katonai elötogatokra. A mi gazdáink azonban korántsem hanyagságból, vagy nemtörődömségből követték el a mulasztást, hanem jól ismerték a törvényt, hogy nyomorék, vagy négy éven aluli lovaikat nem kell szorozásra vinni s ezért maradtak el. Volt olyan is, aki minden ok nélkül mulasztotta el a szorozást, ezeket 20—20 koronával büntették meg.

— **Fellebbezés a menház éllemezés ügyben.** Makóváros képviselőtestülete mint azt megirtuk, a szegénymenház éllemezését három évi időtartamra **Trafar Annára** bizta **Rankl János** olcsóbb ajánlatával szemben. A határozat már törvényhatósági jóváhagyást nyert mégis ma ellene fellebbezést adtak be **Balogi Pál** és **Vig Pál** városi képviselők.

— **A Dmke leányegylet holnap ünnepélye.** Makón nemrégén alakult Dmke ifjúsági leányegylet holnap, vasárnap délután 3 órakor tartja a gazdasági népiskolában szokásos vasárnapi ünnepélyét, melyen velített képen **Krisztus** életét mutatják be. Ugyanezen ünnepélyen több szavalt is lesz. A leányegylet ünnepélyt a Dmke leányegylet közgyűlését, előzi meg melyet délután 2 órakor tartanak

ÉRTESEM a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLÓS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szeszmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-rumok** és mindenféle **liquörök** legelőnyösebb beszerzési forrás.

Iritz Sámuel özv.
cégnél **M A K Ó.**

meg ugyancsak a gazdasági iskolában.

— Orvosi szolgálat vasárnap. Vasárnap délután 3 órától hétfő reggelig a sürgős betegeket dr. Istók Barnabás és dr. Sűsz Ferenc látják el. Sürgős esetben tehát hozzájuk forduljon a közönség. Vasárnap délelőtt azonban valamenynyit orvos rendel.

— Mátrai Ida a magyar mozi csillag tüneményes fellépése egyszerre meghódította a külföldet s annak osztatlan tetszését vívta ki. A „nővérek” e. 3 felvonásos társadalmi dráma volt az, amelyben e tüneményes fellépése történt s azóta a művelt világ kénytelen azt poismerni, hogy nekünk is vannak oly jó mozi színészek, mint nekik. De e diadalból kivették a többi színészek is részeit, mert mellette ép oly fényesen állottak meg ők is a sarat. Az Úránia szombat és vasárnap előadásai kerül a „Nővérek” e dráma s még sok nevetető szám a mozi vásznára a „balkáni háború” 3 részével együtt. Műsort mindenki ingyen kap.

— Megvan a béke és egyetértés mindazon családoknál, hol a szóalkotást hangszerek nyújtják. E hangszerek a legnagyobb választékban, jutányos áron, kizárólag Wagner a „Hangszer-Király” országos elismert elsőrendű hangszerárúháza-ban kaphatók (Budapest, József-körút 15.). Különösen említést érdemelnek e hangszerek közül azok, melyeken bárki, minden zensismeret nélkül, egy óra alatt megtanulhat játszani. Ilyen hangszer a legújabb találmány, szabadalmazott hangverseny „Csodaréztrombita” is mely fokkal, dalokkal, mesés karácsonyi ajándékkal együtt, mindössze csekély 6 koronába kerül. Kérjen a saját érdekében tehát okvetlenül még ma mielőtt bárhol vásárolna, ingyen és bérmentve nagy fényképes karácsonyi hangszertárgy-zéket. Övös: Figyelem a „Wagner” névre és házszámra.

— Egy jól jövedelmező üzlethez sürgősen társat keresek 800-1000 korona készpénzzel. Felvilágosítást ad a kiadónival.

— Férfihez menne két elegáns megjelenésű vagyonos fiatal ur-hölgy, de férjért csak azon ur emberek közül fognak választani, akik megfelelő finomságuk és eleganciájukról azzal adnak tanúbizonyságot, hogy minél gyakrabban megfordulnak a CSILLAG-droge-riában.

— Az építőmunkások bálja. A makói szervezett a és kőműves munkások 1913. évi január hó 1-én, azaz újév napján a Korona-szálló emeleti dísztermében Kolompár Béla zenekara közreműködése mellett saját könyvtáruk javára zártkörű táncmulatságot rendeznek, melyre a t. közönséget ez uton is meghívják. Belépti-díj személyenként 1-20 fill., családjegy 3 kor. Kezdeté este 8 órakor.

— Meghívó. A Makói Gazdasági Egyesület 1912. december 26-án, karácsony másodnapján a Korona emeleti nagytermében saját helyiségében részben a behívott póttartalékosok családjainak segélyezésére, a szokásos belépti díjak mellett táncmulatságot rendez, amelyre az egyesület tagjait, valamint azokat, akiket más

alkalommal meghívóval hívott meg, ezuttal hívja meg az Elnökség.

— Tánctanfolyam. Tisztelettel értesitem a tánc kedvelő fiatalságot, hogy Tánciskolám II-ik szezonja 1913. évi január hó 4-én veszi kezdetét, melyre beiratkozni bármikor lehet Barcsai-utcai házámban. Tandíj 8 korona. Erdeky József okl. táncitanító.

Ismét szabad a vasuti átjáró.

A makói polgárság küzdelmének sikere.

A makói polgárságnak az aradcsanádi vasutak hálózatán keresztül való szabad járás-keleseiért indított s szívós kitartással folytatott küzdelme, teljes sikerrel járt.

Csanádvármegye törvényhatóságához ma érkezett le a miniszter döntése, melyben teljesen a makói közönség felfogását helyesli a miniszter s utasítja a vasutársaságot, hogy a makói közönség igényeinek s óhajának megfelelően, a vasuti vágányokon keresztül való szabad közlekedést többé ne akadályozza.

Nagy története van ennek a dolognak. Ott kezdődik, hogy a vasutársaság egy szép napon megtiltotta a fesi szőlő tulajdonosoknak, hogy a raktárházaknál keresztül járjon a vágányhálózaton. Hiába volt minden instancía, az örök kiállított vasuti baktér irgalmatlanul visszakergette a talicskásokat is a gyalogjárókat is.

Az érdekelttség, de meg a nagy közönség is, mely a ludvári erdő mellett felállított fűrdőt ez uton tudta legjobban megközelíteni, sérelmesnek találta a vasutársaság intézkedését s panasszal élt ellene minden fórumon. Mindenütt igazat adtak a polgárságnak, sőt Csanádvármegye közigazgatási bizottsága úgy döntött, hogy kötelezte a vasutársaságot, miszerint vagy átjárót, vagy felüljárót létesítsen, hogy a makói közönség azon keresztül szabadon közlekedhessen.

A vasutársaság persze ezt megfeleltette a kereskedelmiügyi miniszterhez, aki ma döntött ebben az ügyben s pedig úgy, hogy az átjáró, vagy felüljáróra nézve ugyan feloldotta a határozatot, illetve erre nem kötelezte a vasutársaságot. Azt azonban meghagyta a vasutársaságnak, hogy a pályatesten való szabad átjárást többé ne akadályozza. A miniszter leiratának ez az érdekes passzusa következőképp hangzik.

A pályaszínbéli utátjárót legkésőbb az 1913. évi április hó 1-ig állítsa a társaság vissza, illetve az említett szelvények között a vasuti pályatesten keresztül talicskával való közlekedésre is alkalmas s két méter széles utátjárót létesítsen és azt mindenkor járható állapotban saját költségén tartsa fenn, áthárítván az érdekeltiségre minden felelősséget, meg azt a pályaudvaron való átjárás alkalmával a vasuti üzemből kifolyólag érheti.

Amilyen helyes a miniszter álláspontja abban, hogy a pályatesten

való szabad közlekedést ismét biztosítja, annyira nem helyes az, hogy a vasuti üzemből való balesetért a felelősséget a közönségre hárítja át.

Ezzel újabb fegyvert adott a miniszter a vasutársaság kezébe, amely fegyvert a társaság mindenkor a makói közönség ellen fordíthatja. Képes a vasutársaság arra, hogy átlandóan a raktárházak előtt tolaasson s úgy zaklassa a közönséget, ahogy csak lehet s amennyire tudja.

Teljes sikere a makói polgárságnak, hogy az elv, mely szerint az átjárás szabadsága biztosított, kimondatott. Most már csak azt kívánjuk a makói közönség nevében, hogy a vasutársaság kötelezettség a felel, vagy az átjáró megepitésére, hogy a makói közönség ez által mentesítve legyen a legcsekélyebb zaklatástól is.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága, mely ebben az ügyben Makó város közönségével szemben oly előékenyen viselkedett, bizonyára oda fog hatni, hogy a makói közönség ezen óhaja teljesen megvalósuljon.

Behívott katonáink karácsonya.

Holnap befejezzük a gyűjtést.

A bevonult katonák s ezek itthon, szükségben maradt családtagjai részére megindított gyűjtésünket holnap befejezzük. Hétfőn délelőtt már az illetékes hatósághoz küldjük be, hogy az meg eljuttassa azokhoz, akik a fillerekre is rá vannak szorúva.

Holnap, vasárnap délelőtt még elfogadjuk az adományokat.

Ujabb adakoztak erre a célra: Erdeky József 10 koronát, Bucsek Mihály 5 koronát. Dr. Gerő Géza 4 kor. Weitzig Károlyné 3 koronát, Böngyik Anna, Tamás Mihály Keller Salamon, N. N., Endrei Márton, K. Kiss József, Rotter Gyula, Kocka Sándor (Hagymr), 2-2 koronát. Mándoki János, Marycz Endre, Diósszilágyi Sándor, Grósz Árpád, N. L. H., Dominusz Rezső, Elek Endre, Fodor György, Faludy Imre, Pernecky Imre, Buza István, Lefkóvics Adolf, Bucsek Mihályné, Bucsek Viktória 1-1 koronát, Szabó László és Wészi Lajosné 60-60 fillért, Haj János, Takács János és Kiss Lajos 50-50 fillért, Péli János, Kecskeméti Mihály, Lenhárdi János, Buza Anna, Burunkai István, Gazdag Imre, Böngyik Ferenc és Nagy Gy. Ferenc 40-40 fill. Kiss Mihály 30 fillért, Palcsó Ferenc, V. M., Horváth János, Pernecky Ferenc, N. N. és Csávás János 20-20 fillért. Eddigi gyűjtésünk eredménye 157 Kor. 30 fill.

Regény.

Egy világváros rejtelmei.

(35)

— Soha hírt sem hallottam.
— Én sem, pedig egész életemet a főrangú körökben töltöttem.

Inas volt? kérdezte a rendőr.
Ur voltam, barátom.

A dús gazdag özvegy Pétsy Mihályné fia vagyok, ha éppen tudni akarja.

A rendőr mosolygott.
Tegyen mást bolonddó, de nem engemet, mondotta a rendőr.

Pétsy Dénes nagyságos urat három hét előtt temettek el az ispotályból, benne volt az újságban olvastam. Helyettem eltemettek valakit, de hogy nem én voltam, az bizonyos.

A rendőr megvakarta a füleit.

(Folyt. köv.)

Egy ígás kocsis és egy parádés kocsis felvételük. Fizetés télen 70, tavasszal, ősszel 80 és nyáron 100 korona havonta.

Mandi Zsigmond.

A Korona-depóban

a közeledő ünnepek alkalmával, a mai rossz pénzvizszo-nyokhoz mérten az alábbi olcsó árban árusítainak:

1 liter finom Jamaikai rum pontosan kimérve 2:80 fill.
1 liter Cuba Rum 1:40 fillér.
1 liter finom kisüstön főtt törköly, valamint finom valódi szilviorium 2 korona.
1 liter finom barackpálinka 3:20
Továbbá különféle italok 1 kor. és 1 kor. 20 fill. üvegekben.
Hegyi ó-bor, valamint szaty-mazi házi boraim literenként 1 koronáért kaphatók.

Lakadalmakra, valamint egyéb alkalmakra tetemesárendmény.

BUTOR.

Dacára a rossz pénzvizszo-nyok, abban a helyzetben vagyok, hogy mindennemű butort, ebédő, szalon, uriszoba, kastély háló, szanatorium és penzio-berendezést A LEGELŐNYÖSEBB FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT szállíthatok. — Kérjen ingyen prospektust Kroh lakásrendező. BUDAPEST, IV. Váci-utca 8/V. Nem bankhitel. Váltó nem kell.

Sárga takarmányrépa

kisebb és nagyobb mennyiségben métermázsánként az udvarban kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Föld bérlet!

500 hold szántóföld,
200 hold rét és legelő,
100 hold erdő,
összesen 800 hold.

A szántóföld fekete kötött talaju, 8-10Mm. kis holdankénti termés-hozammal, szép lakással és gazdasági épületekkel, ingyen takarmánnyal.

Kedvező árban es feltételekkel kiadó.
Értekezni lehet
Iritz Miksa makói lakossal

Magyarcsanád határán a csigai vasuti őrház mellett kilenc és félhold szántóföld bármily növény alá egy, vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Kecskeméti Károlynál Makón, 2537. szám. alatt.

A „Makói Független Ujság” előfizetési ára vidékre:

Egész évre . . . 14 Kor.
Félévre . . . 7 Kor.
Negyedévre . . . 3 K 50 fill

Dr. Süsz Ferenc

nőorvos, Eötvös-utca (Kis-zsidó-utca) 5. sz. a. (az új zsidó templom mellett) lakik és rendel.
Telefon szám 145.

Óvás!

Nem fele meg a valóságnak Kucses Károly cég azon közleménye mintha a Sack Rudolf féle tűköracél ekék csak ő nála kaphatók, mert ezeket gyári árban belehet szerezni. Glück Samu gépraktárában is.

Iritz Sámuel özv. cég
ITALÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.— K
Valódi törköly	2.4k "
" 5 éves kajszin barack	3.— "
" 8 " " "	4.— "
" 10 " " "	5.— "
" 5 " " "	6.— "

A valódiságért a cég felelősségvállal.

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házi szer, alig párszori használat után teljesen megszűntet mindenféle — még régi gyomor bajt is. Erősít, élítet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számtalan hálaírást bizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ára: Kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.
Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdájában.

Ujdonság!

ényképes-hangszerárjegyzék ingyen. - Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen notát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.

Wagner „Hangszer Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszerárúháza, Budapest, József-körút.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, adni, bérbeadni, bármiféle ismerős tenni vagy értékesíteni akar

„Makói Független Ujság”

Rikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

- Rovatos iverk,
- Számlák,
- Zárszámadások,
- Üzleti kártyák,
- Árjegyzékek,
- Kereskedelmi nyomtatványok,
- Névjegyek,
- Szóró-cédulák,
- Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézet, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hidetéseket.

Készülnek:

- Irodalmi művek,
- Folyóiratok,
- Hirlapok,
- Doktori értekezések,
- Iskolai értesítők,
- Körlevelek,
- Meghívók,
- Táncrendek,
- Levélfek.

Telefon-szám: 124.

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett műintézetben Makón.

LEGUJABB

lábbalhajtós merzsoló, répavágó, szecskavágó, ujonnan hitelesített **MÉRLEGEK** és **SULYOK**, éneklő gépek, legujabb hanglemezek és ezek alkatrészei, Central Bobbin és csolnakos **Varrógépek** legelőnyösebb beszerzési forrása **Glück Samu cégnél Makón.**

A hölgyközönség figyelmébe!

Őszi és téli divat ujdonságok, női és leány felöltők, bársony és plüss kabátok, szőrmével bélelt rövid és hosszú kabátok, kész készítmény különlegességek, elegáns utcai és fogadó ponyolák, női aljak, bluzok, alsók, szőrme boák és muffok, leány ruhák, női és gyermek **MAKÓ.** hűrneműek **FÖTÉR.**

Király Lajos áruházában

legjutányosabban szerezhető be.

Nem szabad, dehogyan szabad...

stb. kuplékat, népdalokat, katonai és cigányzenét élethűen játszva az eredeti „Eufon” tölcsernélküli beszélőgép, mely legujabb dupla kottával csak 40 korona

WÄGNER „Hangszer-király”

nál BUDAPEST, József-körút 15-1. Használt kottákat becsereél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

Csak ujévig! Ritka alkalom!

Van szerencsém tudatni, hogy társam: Kocsis ur, barátságos megegyezés folytán, kilépett üzletünből s az eddig Kocsis és Skopál cég alatti üzletet ezentul saját cégem alatt egyedül én vezetem.

Ajánlható cikkeim: Villamos csillárok, asztali-, fali-, függő-petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teas készletek, mosdó-készletek, alpacka- és diszmu-árak valamint egyéb itt fel nem sorolt áruimnak eddigi, elismert olcsó árait

mélyen leszállítottam s ujévig mindenki mesés olcsón vásárolhat üzletemben.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Mivel ezen árleszállítás csak ujévig tart, saját érdekében áll mindenkinek, hogy ezen kedvező alkalmat kihasználja.

Szíves támogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Makó, Fötér (Böhm-ház).

Skopál Ödön,

Hveg- és porcellán kereskedő.

Ujdonság! Tündérharangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüst-fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona **Wagner Hangszer-Király** országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. szám alatt **Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.**

A valódi Kölni-víz makói főraktára.		
Csillag crème 1 korona	CSILLAG DROGUERIA	
	Makó, Piac tér, Kasznárlak. Gyógyáru raktár.	
	Aether. Benzin. Glycerin. Vaselin. Kámfor. Sósav. Kénsav. Salétromsav. Szalmiáksó. Borax. Timsó. Panamagyökér. Dalmát rovarpor. Heyden salicil (Deka 6 fill.	
	Tengeri só kilója 44 fillér.	Angol szódavegytisztá kgr. 1'20
	Kénmáz kilója 1 kor. 20 fill.	Csukamájolaj 1'20
	Bel- és külföldi különlegességek.	
Csillag-póder 1 korona.	Nestle. Hydrama. Infantina Pnespatone. Kufel.e. Bendo p és Van Houten Ca.ao. Gerbaud csokoládé. Tejcsukor.	
	BOROLIN LYSOFORM PETROL	
	szappan szesz és só 50 fill. 70 fill. és 1'40 hajszes 50 fillér. Kalodont. Kalogen. Thymol 50 fill. Odol 1'90 és 1'10. Odontin 1'20 Trex-fogpor. Diana sóborszesz és egyéb Diana készítmények.	
Csillag-szappan 70 fill. ingyen minta.	Karácsonyi és ujévi ajándéknak alkalmas	
	Manikür és parfümcasettak, francia szappanok és parfümök. Manikür-alkatrészek. Fésűk. Kefék. Gilette borotváló készülék. Thea, rum- és likőressenciák. Háztartási cikkek, mosóporok 25 fillér. Vashall 25 fill.	
	Irrigátor 1 és fél literes első minőség 4 korona.	
	ÜSZ HAJ fiatal színeknek visszaadására hajfijító 1 és 2 kor.	Hajhullás elleni szer 1 és 2 korona.
	FÖG- és szájpótlásra szájjvíz 70 fill. fogpaszta 50 fill.	
Dralle illusio: Ibolya. Gyöngyvirág. Orgona. Rózsa. Narcis. Orchidea. Szegfű. Heliotrop. Astra.		

Meglepő ujdonság!

Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wagner a „Hangszer-király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. z Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás: Figyeljen a pontos címre

Saját szerkezetű láncoskutat készítése felelősséggel!

Gépek javítását, átalakítását a legmodernebb szerszámok segítségével a legpontosabban és legolcsóbb árban, kedvező fizetési feltételek mellett eszközöl:

Gulácsi János vasipartelepe és gazd. gépraktára **Makó,**
Dessewffy-tér 31. szám. (Ludpiac.)
Telefonszám 50. Telefonszám 50.
347. Autogén hegesztés és vágás!

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola” rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kotta, fűzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wagner „Hangszer-Király” országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. - Gyorsjavító műhely. - Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

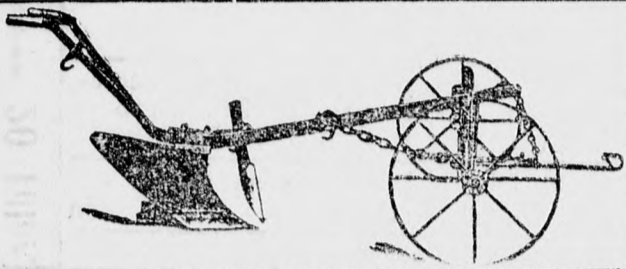
LEHÍTSÉGES MUNKÁK.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet újévtől kezdve Fötér, Breuer-féle gyógyszerár mellé helyeztem át. Dus választék **ÓRAKBAN ÉS ÉKSZEREBEN,** valamint látszerékben Javitások jutányos árban elfogadtatnak. Órák és ékszerek eladása jótállás mellett történik. A n. é. közönség b. pártfogását kérem. Tisztelettel

Szépüléskor

BUCSEK MIHÁLY
órák, ékszerész és látszerész.

Telefon-szám: 126.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy gazdasági gépraktáramat

a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hírneves Bächer-féle tükő-acél kormánynyal ellátott - mindenféle nagyságban - ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármint nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat,

szecskavág, répavágó, kukorica morzsolókat, és elsőrendű Ringeisen-féle tizedes mérlegeket.

Különös figyelmébe ajánlom a t. gazdaközönségnek a világhírű Melichár-féle Unikum-Drill sorvető Imperátor műtrágya és magvető gépeket,

melyek miután sorba vetnek és sorba trágyáznak, utolérhetetlen tökéletességükkel fogva ez ideig páratlanul állanak e téren és már is nagy kereslet. **Ujdonság!** Raktáron tartom az eddig még nek örvendenek.

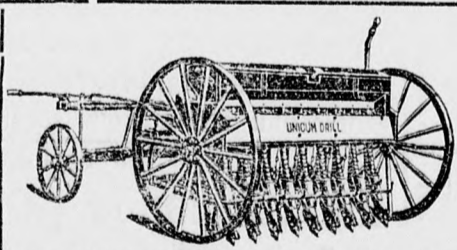
Johnston-féle kukoricaszár aratógépet.

Ennek előnyös és könnyű munkaképességét, valamint kezelését raktáramban bemutatom. Végül mindenféle gépek azonnali javítását - a legszolidabb áron elvállalom és jótállás mellett teljesítem. - **LEGUJABB!** Léghűtéses (vizhűtés nélküli) MOTOR, egyszerű, veszély nélküli, bárki által könnyen kezelhető.

A t. gazdaközönség becses pártfogását kérve továbbra is - tisztelettel:

Lipták Béla

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szt. János-ter 20. sz.

Figyelem!

Sokba kerül a mosás annak aki kézzel mos. Főnyereményt csinál és egészségét biztosítja, aki alanti cégnél vásárolt mosógépen mos. Minden házban szükséges ez és ezért legalkalmasabb

karácsonyi, ujévi, névnap és nászajándéknak Vételkötelezettség nélkül mindenkor megtekinthető

HALÁSZ Á., gépraktárában Makón.

Mindenféle vidékre szállítás.

Eladó ház. Honvédban, az orosz temető háta megett a Türr-utcában levő 1. sz. alatti teljesen újonnan épített öt öles, cseréptető, nagy ereszzel bíró ház,

kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Azonnal bele lehet költözni.

Legjobb asztali borok és mindennemű különleges borok kis és nagy mértékben **Iritz Sámuel özv.** cégnél kapható

Eladó házak.

Kisorozs-utca 1704. számú

sarok házamat,

mely bolthelyiségnek igen alkalmas, továbbá a Kigyó-utca 2776. számú házamat szabadkézből eladom. Értekezni lehet Bökönyi Istvánnal, Uj utca 10. u. sz.

„Styria-Universal“
Kötőgépek

megmunkálnak finom és vastagszálu pamutot ugyanazon gépen

Arjegyék ingyen. - Részletre is Styria-Kötőgépgyár, GRÁZ. III. Képviselek kerestetnek.

Figyelmeztetés!

Egynehány b. rendelőim kérdésére van szerencsém a b. közönség tudomására hozni, hogy a téli hónapokon át is folyton

festek és tisztítok.

A t. közönség b. támogatását kérve vagyok teljes tisztelettel

Neumann Gusztáv, kelmefestő és vegytisztító.

SZABOTT ÁRAK!

KEDVEZŐ ALKALOM!

Értesítem a n. é. közönséget, hogy az újévi leltárt megkezdtem s a tulzsfolt raktár könyebb felvétele miatt mindenféle rőfös áruk, ugymint

selyem, szövet, posztó, vászon, kanavász, barchet, berlini- és posztó kendők, paplanok, szőnyegek, stb. nagy

árengedménnyel árusítatnak.

Számos látogatást kér tisztelettel

Maradékok félárban!

TAMÁS MIHÁLY, rőföskereskedő. Makó. Ludpiac.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

LEGUJABB

őszi és téli

RAGLÁNOK

legdivatosabb posztó és piüss kabátok, mindenfajta szőrme boák és muffok

a legegyszerűbbtől a legfi-

nomabb kivitelig. Bakfisch és gyermekfelöltő

Bluzok, aljak pongyolák és kosztümök

nemkülönb női fehérneműek dus választékban

olcsó szabott áron kaphatók

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fötér Otthon-kávéház mellett.